

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan yksiköt

TALOUDELLINEN TUKEMINEN LASTENSUOJELULAIN MUKAISESTI

Voimassa	27.4.2026–26.4.2036
Korvaa	Pysyväisohjeen: Taloudellinen avustaminen lastensuojelulain mukaisesti PYSY148, 7.2.2022 (HEL 2021-006786)
Luokka	Ydintoiminnot
Asiasanat	Lastensuojelu, toimeentulotuki, taloudellinen tuki, avohuolto, sijaishuolto, tukitoimi, itsenäistyvä lapsi
Diaarinumero	HEL 2025-008067
Säädökset	Laki lapsen elatuksesta (704/1975); Lastensuojelulaki 417/2007

SISÄLLYS

1 YLEISTÄ.....	3
2 PERHEEN TALOUDELLISEN TILANTEEN SELVITTÄMINEN JA TOIMEENTULOTUKI.....	4
3 TOIMEENTULON JA ASUMISEN TURVAAMINEN (LSL 35 §)	5
4 LASTENSUOJELUN TALOUDELLINEN TUKEMINEN AVOHUOLLON AIKANA (LSL 36 §)	6
4.1 Koulunkäynnin taloudellinen tukeminen	6
4.2 Harrastusten taloudellinen tukeminen	7
4.3 Taloudellinen tuki läheisten ihmissuhteiden ylläpitämiseen	9
4.4 Taloudellinen tuki muiden henkilökohtaisten tarpeiden tyydyttämiseen.....	9
4.5 Taloudellinen tuki ammatin ja asunnon hankintaan sekä työhön sijoittumiseen	10
5 LASTENSUOJELUN TALOUDELLINEN TUKEMINEN SIJAISHUOLLON AIKANA	10
5.1 Kustannukset, kun lapsi on sijoitettuna laitoshoitoon, ammatilliseen perhekotiin tai ostoperhehoitoon.....	10
5.2 Kustannukset, kun lapsi on sijoitettuna Helsingin omaan perhehoitoon	11
5.3 Lapsen kustannukset, kun lapsen sijaishuoltopaikkana on koti	12
5.4 Sijoitetun lapsen vanhempien taloudellinen tukeminen	13
6 ALAIKÄINEN JÄLKIHOULLON ASIAKAS	13
7 TALOUDELLINEN TUKEMINEN OSANA ITSENÄISTYVÄN NUOREN JÄLKIHOULLON SUUNNITELMAA.....	13

1 YLEISTÄ

Pysyväisohjeen tarkoituksena on määritellä ja ohjeistaa lastensuojelun taloudellisen tukemisen reunaehtoja sekä yhtenäistää taloudellisen tuen myöntämiskriteerejä ja päätöksentekoa lastensuojelussa. Ohjeeseen on tehty seuraavat keskeiset muutokset:

- lisätty esimerkkejä perustoimeentulotukeen kuuluvista menoista, jotka ovat sosiaalialan ammattilaisen harkinnalla myönnettävissä ehkäisevänä toimeentulotukena
- tarkennettu esimerkkejä lastensuojelun taloudellisen tukemisen kohteista ja niiden myöntämisperusteista päätöksenteon tueksi
- lisätty ohjeviittauksia muihin taloudellista tukemista koskeviin ohjeisiin
- muita avohuollon tukitoimia kuin taloudellista tukemista koskeva tekstisisältö on poistettu
- tarkennettu taloudellisen tukemisen päätöksentekoa tilanteessa, jossa lapsi on sijoitettuna sijaishuoltoon.

Lastensuojelulain mukainen taloudellinen tukeminen perustuu sosiaalityöntekijän arvioon siitä, että taloudellinen tuki vastaa lapsen yksilöllisiin tarpeisiin ja vähentää lastensuojelun tarvetta. Lastensuojelulain mukainen taloudellinen tuki ei ole tarkoitettu perheiden toimeentulon turvaamiseen tai kattamaan tavanomaisia jokapäiväisen elämän ravinto-, asumis-, vaate- tai muita kustannuksia. Kaikki lapsiperheen hankinnat eivät siten kuulu tukitoimena lastensuojelun taloudellisen tuen piiriin.

Lastensuojelulain mukaisen taloudellisen tuen myöntämisen edellytyksenä on, että:

- perheen taloudellinen tilanne on selvitetty
- vanhemmat / huoltajat ovat hakeneet heille kuuluvat ensisijaiset etuudet
- aikuissosiaalityön tarve on kartoitettu, ja yhteistyöstä on sovittu tarvittaessa
- lastensuojelulain mukaiset tukitoimet, niiden tavoitteet ja seuranta on kirjattu lapsen asiakassuunnitelmaan.

2 PERHEEN TALOUDELLISEN TILANTEEN SELVITTÄMINEN JA TOIMEENTULOTUKI

Ennen lastensuojelun taloudellisen tuen tai ehkäisevän toimeentulotuen myöntämistä on aina selvitettävä vanhempien taloudellinen tilanne. Elatuslain (704/1975) mukaan vanhemmat vastaavat alaikäisen lapsensa elatuksesta kykynsä mukaan. Lapsella puolestaan on oikeus riittävään elatukseen, joka kattaa lapsen kehitystason mukaisten aineellisten ja henkisten tarpeiden tyydyttämisen, lapsen tarvitseman hoidon ja koulutuksen sekä tästä aiheutuvat kustannukset.

Toimeentulon vaikeuksissa vanhempaa on ensisijaisesti ohjattava hakemaan hänelle/perheelle mahdollisesti kuuluvat ensisijaiset etuudet, kuten vanhemman työttömyysetuus, asumistuki, elatustuki ja vammaistuki sekä selvittämään oikeus saada perustoimeentulotukea. Perustoimeentulon varmistaminen kuuluu Kelan myöntämän perustoimeentulon piiriin.

Akuuteissa ja kertaluonteisissa tilanteissa lastensuojelun sosiaalityöntekijä voi tehdä vanhemmalle päätöksen ehkäisevästä toimeentulotuesta. Ehkäisevää toimeentulotukea myönnettäessä on noudatettava pysyväisohjetta täydentävästä ja ehkäisevästä toimeentulotuesta (PYSY109) sekä huomioitava ohjeen liitteen mukaiset linjaukset kohtuullisuusharkinnasta ja myöntämisperusteista, jotka löytyvät [toimeentulotuen intrasivuilta](#). Tukea myönnettäessä tulee huomioida toimeentulotuen viimesijaisuus, eikä ehkäisevän toimeentulotuen myöntämisen tule olla pysyvää tai pitkäaikaista.

Seuraavat menot ovat Kelan toimeentulotuen perusosaan kuuluvia tai muutoin perustoimeentulotuella katettavia menoja. Erityisillä perusteilla sosiaalialan ammattilaisella on mahdollisuus käyttää yksilökohtaista harkintaa, mikäli asiakkaan tai perheen tilanteessa on erityisiä perusteita ehkäisevän toimeentulotuen myöntämiselle, esimerkiksi seuraavissa:

- välttämätön ravinto
- lapsen lääkkeet
- lapsen vaatteet
- lapsen tarvitsemat huonekalut kuten sänky
- lapsen kampaaja-/parturikulut

- lapsen passi tai henkilökortti
- vanhemman matkalippu mm. lapsen asioiden hoitamiseen tai yhteiseen tekemiseen
- virkistysmenot
(*Virkistysmenoiksi voidaan katsoa esimerkiksi sellaisia kertaluonteisia vapaa-ajan toiminnoista aiheutuvia menoja, jotka eivät ole tulkittavissa harrastuskuluiksi tai tuetusta lomasta aiheutuneiksi kustannuksiksi. Pysyväisohjeen PYSY109 liitteessä harrastukseksi on määriteltä pääsääntöisesti sellainen säännöllinen toiminta, joka on joko täysin tai osittain ohjattua.*)

Toimeentulotuen päätös voi olla myönteinen, kielteinen tai osittain myönteinen. Päätöksessä on yksilöitävä selkeästi, miten toimeentulotuki edesauttaa perheen tilannetta suhteessa toimeentulotuen myöntämisperusteisiin. Päätöksessä perustellaan myös, jos toimeentulotukea ei myönnetä kokonaan tai osittain.

Toistuvista tai yli 550 euron toimeentulotukisummien myöntämisestä tulee aina keskustella oman esihenkilön tai tämän poissa ollessa esihenkilön sijaisen kanssa. Esihenkilön velvollisuutena on seurata tiiminsä toimeentulotukipäätöksiä ja lastensuojelun taloudellisen tuen päätöksiä, jotta voidaan varmistaa asiakkaiden yhdenvertainen kohtelu.

Toistuvissa toimeentulon ja elämänhallinnan haasteissa tarvitaan työparityötä lastensuojelun ja aikuissosiaalityön kesken. Aikuissosiaalityö tarjoaa vanhemmille tukea esimerkiksi toimintakykyyn, työttömyyteen, arjessa pärjäämiseen, talouteen, asumiseen, osallisuuteen tai psykososiaalisen tuen tarpeeseen.

3 TOIMEENTULON JA ASUMISEN TURVAAMINEN (LSL 35 §)

Kun lastensuojelun tarve oleelliselta osin johtuu riittämättömästä toimeentulosta, puutteellisista asumisolosta tai asunnon puuttumisesta tai kun mainitut seikat ovat oleellisena esteenä lapsen ja perheen kuntoutumiselle, kunnan ja/tai hyvinvointialueen on viivytyksettä järjestettävä riittävä taloudellinen tuki sekä korjattava asumisoloihin liittyvät puutteet tai järjestettävä tarpeen mukainen asunto (lastensuojelulaki 35 §).

Lastensuojelun ja erityisen tuen tarpeen arvioinnin tai lastensuojelun sosiaalityöntekijän tulee arvioida, milloin lastensuojelun tarve pääasiassa tai olennaisilta osin johtuu edellä mainitun mukaisesti asumiseen liittyvistä tekijöistä. Lastensuojelun toimenpiteistä tällaisissa tilanteissa ohjeistetaan pysyväisohjeessa PYSY117.

4 LASTENSUOJELUN TALOUDELLINEN TUKEMINEN AVOHUOLLON AIKANA (LSL 36 §)

Suunnitelmaan perustuva tukeminen ohjaa harkinnanvaraista päätöksentekoa. Lapsen taloudellinen tukeminen avohuollon tukitoimena perustuu asiakassuunnitelmaan, johon on kirjattu lapsen tilanne, tuen tarve, työskentelyn tavoitteet sekä keinot tavoitteisiin pääsemiseksi.

Lastensuojelun taloudellisesta tukemisesta tehdään aina viranhaltijan päätös. Perusteluna pelkkä toteamus lastensuojelullisista perusteista ei ole riittävä, vaan päätökseen tulee perustella, kuinka taloudellinen tuki auttaa lasta yksilöllisesti. Päätös tehdään lapsen nimellä. Mikäli päätös koskee useampaa sisarusta, tulee päätös tehdä jokaiselle lapselle erikseen. Taloudellisen tuen päätöksessä on aina mainittava myönnettävä enimmäissumma. Taloudellinen tuki voidaan myöntää kuuttia tai laskua vastaan tai maksusitoumuksena.

Lastensuojelulain 36 §:n mukainen taloudellinen tukeminen on harkinnanvaraista, ja tarvittaessa siitä tehdään kielteinen tai osittain myönteinen päätös. Kielteisen päätöksen perusteena voi olla esimerkiksi, että harrastus ei perustu asiakassuunnitelmaan tai lapsi ei osallistu tuettuun harrastukseen säännöllisesti. Perusteena voi olla myös, että perheelle on jo järjestetty muita, monipuolisia avohuollon tukitoimia. Päätös on muutoksenhakukelpoinen, ja siitä voi valittaa sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan jaostoon.

4.1 Koulunkäynnin taloudellinen tukeminen

Taloudellisella tuella voidaan tukea peruskoulun tai toisen asteen tutkinnon loppuun saattamista. Oppivelvollisuus on voimassa täysi-ikäisyyteen saakka. Opiskelu on maksutonta myös alle 18-vuotiaille toisen asteen oppilaitoksessa opiskeleville.

Opiskelijalle maksuttomia ovat:

- opetus
- päivittäinen ruokailu
- opetuksessa tarvittavat oppikirjat ja muut materiaalit

- opetuksessa tarvittavat työvälineet, -asut ja -aineet
- lukion oppimäärän päätteeksi suoritettavan ylioppilastutkinnon suorittamiseksi edellytettävät 5 koetta sekä niiden osalta hylättyjen kokeiden uusiminen
- vähintään seitsemän kilometrin pituiset koulumatkat
- joissakin erityistapauksissa myös majoitus- ja matkakustannukset

Esimerkkejä taloudellisesta tuesta koulunkäyntiin:

- Erityistä harrastuneisuutta painottavissa koulutuksissa tarvittavat henkilökohtaiset välineet, kuten soittimet ja urheiluvälineet, joita opiskelija käyttää myös muutoin kuin opetuksen yhteydessä
- Matkalippu koulunkäynnin tukemiseen, kun koulu ei myönnä koulumatka-avustusta tai Kela koulumatkatukea.

4.2 Harrastusten taloudellinen tukeminen

Tavoitteena on, että jokaiselle lapselle turvataan mahdollisuus harrastaa. Ensisijaisesti lastensuojelussa ohjataan lapsia [Harrastamisen Suomen mallin](#) -harrastustoimintaan ja paikallisiin järjestöihin. Harrastamisen Suomen malli tarjoaa maksuttomia harrastuksia koulupäivän yhteydessä.

Lastensuojelun tukitoimia suunniteltaessa on selvitettävä vanhempien mahdollisuus osallistua harrastuskuluihin, saada alennusta tai muuta tukea harrastusmaksuihin. Taloudellista tukemista arvioitaessa vanhempien kanssa on keskusteltava lapsen mahdollisuudesta jatkaa harrastuksessa myös sen jälkeen, kun lastensuojelun asiakkuus on päättynyt.

Päätös harrastuksen tukemisesta tehdään lapsen yksilöllisen tilanteen mukaisesti. Tukea harrastusmenoihin myönnetään tositteiden perusteella todellisten kustannusten mukaan. Jos lapselle myönnetään tukea harrastusmenoihin toimeentulotukilain mukaisesti, ei harrastukseen tältä osin voida enää myöntää lastensuojelulain mukaista taloudellista tukea.

Esimerkkejä taloudellisesta tuesta harrastamiseen:

- matkalippu harrastamisen tukemiseen
- lisenssit
- kuukausimaksut
- tarvikkeet ja vaatteet harrastamiseen

Kohtuullisia harrastusmenoja arvioitaessa voi käyttää apuna alla olevia vuosittaisia euromääriä lasta kohti seuraavasti:

- 3–6-vuotiaat: 100 euroa /vuosi
- 7–10-vuotiaat: 350 euroa /vuosi
- 11–14-vuotiaat: 450 euroa /vuosi
- 15–17-vuotiaat: 550 euroa /vuosi

Tukea lapsen harrastukseen voidaan yksilöllisen arvion perusteella korottaa, jos harrastus on säännöllinen osa lapsen arkea ja edistää lapsen terveyttä ja hyvinvointia ja myönteistä kehitystä. Korotetuista summista tulee aina konsultoida johtavaa sosiaalityöntekijää. Asiakassuunnitelmaan kirjataan erityiset perusteet, joiden mukaan voidaan myöntää korkeampia summia.

Ohjaavat enimmäissummat vuodessa ovat:

- 3–6-vuotiaat: 100 euroa /vuosi (ei korotusta)
- 7–10-vuotiaat: 500 euroa /vuosi
- 11–14-vuotiaat: 900 euroa /vuosi
- 15–17-vuotiaat: 1100 euroa /vuosi

Esimerkkejä taloudellisesta tuesta korotettuihin harrastusmaksuihin:

- lapsen kiinnostus ja sitoutuminen kilpaurheiluun

- lapsen pitkäaikaisesti harrastaman lajin jatkuvuuden turvaaminen
- päivittäistä tukea tarvitsevan lapsen toiminnallinen harrastus

4.3 Taloudellinen tuki läheisten ihmissuhteiden ylläpitämiseen

Taloudellisella tuella voidaan tukea lapsen yhteydenpitoa läheisiinsä. Lapsen etävanhemman tulee hakea taloudellista tukea lapsen tapaamisiin omalta hyvinvointialueelta.

Esimerkkejä taloudellisesta tuesta läheisten ihmissuhteiden ylläpitämiseen:

- lapsen matkalippu tapaamisten mahdollistamiseen
- ruokaraha tai kilometrikorvaukset toimeentulotukinormin mukaisesti lapsen vieraillessa läheisen luona; tuki voidaan maksaa vanhemman tai läheisen tilille
- lapsen puhelin (enintään 150 euroa) ja puheaika

Huom. Avohuollon tai kiireellisen sijoituksen aikana vanhemmille tai muille läheisille ei makseta luonapitokorvauksia. Ohje: [Kiireellisen tai avohuollon sijoituksen aikaiset päiväraha korvaukset](#).

4.4 Taloudellinen tuki muiden henkilökohtaisten tarpeiden tyydyttämiseen

Lastensuojelulain 36 § antaa edellä mainittuja esimerkkejä lapsen mahdollisista tuen tarpeista. Tämän lisäksi lapsen elämässä voi olla joitakin muita tuen tarpeita, joihin pyritään vaikuttamaan avohuollon tukitoimena myönnettävällä taloudellisella tuella. Päätöksenteossa on huomioitava, että muiden henkilökohtaisten tarpeiden tyydyttämiseen ei myönnetä tukea toimeentulotukilain perusteella.

Esimerkkejä taloudellisesta tuesta muihin henkilökohtaisiin tarpeisiin:

- lapsen matkalippu lapsen toimijuuden ja osallisuuden lisäämiseen, omatoimiseen liikkumiseen (sisältää esim. sosiaalityön ja palveluiden tapaamiset)

- leirimatkat ja -maksut

4.5 Taloudellinen tuki ammatin ja asunnon hankintaan sekä työhön sijoittumiseen

Ensisijaisesti selvitetään nuoren / perheen mahdollisuus saada opintotukea, asumistukea ja mahdollisuus hakea itse toimeentulotukea.

5 LASTENSUOJELUN TALOUDELLINEN TUKEMINEN SIJAISHUOLLON AIKANA

Lastensuojelulain 49 § mukaiseen sijaishuoltoon sijoitetun lapsen hoito ja kasvatusta järjestetään kodin ulkopuolella. Sijaishuollon aikana lapsella on erityisiä oikeuksia, joiden toteutumisesta vastaavat lapsen vastuusosiaalityö ja sijaishuoltopaikka. Taloudellisten edellytysten turvaaminen on yksi tapa turvata lapsen oikeuksia sijaishuollossa.

Kun lapsi tai nuori on sijoitettu kodin ulkopuolelle sijoitusta avohuollon tukitoimena, sijaishuoltoa tai jälkihuoltoa koskevien säännösten mukaisesti, hyvinvointialueen on huolehdittava, että hänen opintojaan ja harrastuksiaan tuetaan tarvittaessa taloudellisesti (LsL 55 § 1 mom.)

5.1 Kustannukset, kun lapsi on sijoitettuna laitoshuoltoon, ammatilliseen perhekotiin tai ostoperhehoitoon

Sijoitetun lapsen asiakassuunnitelmaan kirjataan sijaishuollon tarkoitus, tavoitteet, yhteydenpito läheisten kanssa ja tukitoimet lapsen yksilöllisen tarpeen mukaan.

Helsingin kaupungin omaan ja ostopalvelusopimuksen mukaiseen laitoshuoltoon, luvanvaraiseen ammatilliseen perhehoitoon tai toimeksiantosuhteiseen ostoperhehoitoon sijoitetun lapsen hoitoon, kasvatukseen, opetukseen ja kuntoutukseen liittyvät kustannukset kuuluvat hoitovuorokauden hinnan sisältöön. Lapsen sijaishuoltopaikka vastaa kaikista palvelukuvauksessa määritellyistä kustannuksista. Tarkemmat kuvaukset hoitovuorokauden hinnan sisällöistä löytyvät [palvelujen palvelukuvauksista](#) intrassa.

Sijaishuoltopaikka vastaa myös lapsen harrastuskuluista palvelukuvauksen mukaisesti. Sijaishuoltoon sijoitetun lapsen maksullisista harrastuksista ja harrastusmaksujen

kohdentumisesta tulee aina sopia lapsen asiakassuunnitelmanneuvottelussa. Lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän tulee olla tietoinen lapsen harrastamiseen kohdentuvista kuluista, eikä sijaishuoltopaikassa tule oma-aloitteisesti käynnistää sellaisia maksullisia harrastuksia, joista ei ole sosiaalityöntekijän kanssa sovittu asiakassuunnitelmassa. Näin voidaan varmistua siitä, että lapsen harrastuksen jatkumo on myös taloudellisesti turvattu.

Sijaishuoltopaikka korvaa kaikki lapsen matkat vanhempien tai läheisten luokse. Hoitovuorokausihinnan kuvauksen mukaisesti laitospuolisessa sijaishuollossa sijaishuoltopaikka korvaa myös läheisten sovituista vierailuista yksikköön aiheutuvat kustannukset kerran kuukaudessa, myös tarvittaessa kerran kuukaudessa tapahtuvat valvotut tapaamiset, majoituksen ja matkat Suomessa. Matkat suoritetaan julkisilla kulkuvälineillä tai oman auton käytöstä korvataan Kelan voimassa olevan kilometrikorvauksen mukaisesti. Mikäli tapaamisia on enemmän kuin kerran kuukaudessa, tilaaja vastaa kustannuksista.

Ammatillisessa perhehoidossa ja toimeksiantosuhteisessa ostoperhehoidossa hoitovuorokauden hintaan sisältyy kaikki läheisten tapaamisista aiheutuneet kustannukset, sisältäen tulkikustannukset sekä matkakulut ja majoituksen Suomessa. Järjestettävien tapaamisten määrää ei ole kustannusvastuun osalta rajattu, kuitenkin pitkäaikaisessa perhehoidossa hoitovuorokauden hintaan sisältyy yksi valvottu tai tuettu tapaaminen kerran kuukaudessa lukuun ottamatta vartijapalvelua. Jos tuettuja tai valvottuja tapaamisia on asiakassuunnitelman mukaisesti enemmän kuin kerran kuukaudessa, tällöin palveluntuottajalla on oikeus laskuttaa tilaajaa. Tämä edellyttää voimassa olevaa tilauspäätöstä tapaamispalvelusta. Vastaanottoperhehoidon osalta tilaaja vastaa valvottujen ja tuettujen tapaamisten järjestämisestä aiheutuneista kuluista.

Lapsen asiakassuunnitelmaan tulee kirjata suunnitelma lapsen ja läheisten tapaamisista. Hoitovuorokausihintaan sisältyvien tapaamisten ylittyessä asiakassuunnitelmassa tai muutoin yhteisesti sovitulla tavalla, lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä voi tehdä taloudellisen tuen päätöksen läheisten ihmissuhteiden tukemiseksi. Taloudellisen tukemisen perusteena on tällöin lastensuojelulain 54 §.

5.2 Kustannukset, kun lapsi on sijoitettuna Helsingin omaan perhehoitoon

Lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä ei tee taloudellisen tuen päätöksiä perhehoitajalle. Helsingin kaupungin perhehoitajille maksetaan perhehoidon palveluista hoitopalkkio, kulukorvaus sekä käynnistämiskorvaus, mitkä kattavat lapsen elatuksesta ja hoidosta aiheutuvat kulut. Tarvittaessa perhehoidon palveluista korvataan

perhehoitajalle lapsen yksilöllisistä tarpeista johtuvia kustannuksia, esimerkiksi kuntoutuksen ja terveydenhuollon suuria erityiskustannuksia, joita ei korvata muun lainsäädännön nojalla, ja joiden ei katsota sisältyvän kulukorvaukseen.

Perhehoitajalle maksettava kulukorvaus kattaa myös lapsen kohtuulliset harrastuskulut ja lapselle maksettavan kuukausittaisen käyttövaran. Mikäli lapsen harrastuskulut ylittävät kulukorvauksesta maksettavien kohtuullisten harrastuskulujen tason, harkinnanvarainen päätös ylimenevästä osuudesta tehdään perhehoidon palveluissa. Lapsen maksullisista harrastuksista ja harrastusmaksujen kohdentumisesta tulee sopia lapsen asiakassuunnitelmassa ja ne tulee kirjata asiakassuunnitelmaan.

Helsingin omaan perhehoitoon sijoitetun lapsen yhteydenpito läheisiin turvataan sosiaalityössä. Lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä tekee taloudellisen tuen päätöksen läheisten ihmissuhteiden tukemiseen. Taloudellisen tukemisen perusteena on tällöin lastensuojelulain 54 §. Päätöksellä korvataan Helsingin omaan perhehoitoon sijoitetun lapsen ja hänen vanhempansa tai muun läheisen yhteydenpitoon liittyvät matkakustannukset. Läheisille myönnetään maksusitoumus matkoihin julkisilla kulkuvälineillä tai heille maksetaan henkilöautolla tehdyistä matkoista Kelan kilometrikorvauksen mukaisesti. Taloudellista tukea yhteydenpitoon voidaan myöntää myös kuitteja vastaan.

Lisäksi maksetaan luonapitokorvaus ("ruokaraha"), joka noudattaa laskennallisesti lapsen toimeentulotuen perusosaa. Päätöksellä myönnetään taloudellista tukea vanhemmalle ja harkinnalla lapsen muulle läheiselle. Päätökseen kirjataan aina korvattava euromääräinen enimmäissumma. Päätös tehdään asiakassuunnitelman keston ajaksi, mutta enintään kuluvan kalenterivuoden loppuun. Vanhempi tai lapsen muu läheinen voi hakea luonapitokorvaukset esimerkiksi intrasta löytyvällä [laskulomakkeella](#). Toimisto suorittaa maksut tehdyn ilmoituksen perusteella. Maksuista kirjataan aina asiakaskertomusmerkintä.

5.3 Lapsen kustannukset, kun lapsen sijaishuoltopaikkana on koti

Sijaishuollon muutospäätöksellä kotiin sijoitetun lapsen osalta etuuksien perintä lopetetaan. Mikäli perheellä on aikuissosiaalityön tai Kelan toimeentulotuen asiakkuus, ohjataan perhe hakemaan taloudellista tukea aikuispalveluista. Vanhemmalle maksettavassa toimeentulotuessa voidaan huomioida lapsen perusosa, jos lapsi on sijoitettu sijaishuoltoon kotiin. Tarvittaessa sosiaalityöntekijä laatii Kelalle lausunnon.

Taloudellista tukea voidaan myöntää esimerkiksi:

- välttämättömien huonekalujen ja tarvikkeiden hankkimiseen yleisten toimeentulotuen normien mukaisesti
- muita lapsen kohtuullisia menoja voidaan tukea taloudellisesti samoilla perusteilla kuin avohuollon aikana

5.4 Sijoitetun lapsen vanhempien taloudellinen tukeminen

Sijoitetun lapsen vanhempien taloudellinen tukeminen toteutuu pääasiassa Kelan perustoimeentulotuen ja aikuissosiaalityön kautta. Sijaishuollon aikana vanhemmille laaditaan vanhemmuuden tukisuunnitelma. Tarvittaessa vanhempia ohjataan hakemaan perustoimeentulotukea Kelasta tai yhteistyötä tehdään taloudellisissa asioissa muun muassa aikuissosiaalityön kanssa.

Sijaishuollon alkaessa tai päättyessä vanhemman asumisessa on tärkeää huomioida lapsen mahdollisuus tavata vanhempiaan vanhemman kotona. Lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä voi tehdä Kelalle lausunnon, missä puolletaan vanhemman kokonaistilanteen huomioimista toimeentulotukipäätöksessä. Sosiaalityöntekijä voi puoltaa, että todelliset asumismenot huomioidaan täysimääräisesti menona. Kela arvioi yksilökohtaisesti, voidaanko toimeentulotuen asumismenoina huomioida asumisnormia korkeammat kustannukset.

6 ALAIKÄINEN JÄLKIHOULLON ASIAKAS

Kun lapsen huostassapito lopetetaan, lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän tulee arvioida kotiutuvan lapsen suojelun, tuen ja palvelujen tarve jatkossa. Jos lapsella on edelleen suojelun ja tuen tarve, lastensuojelun asiakkuus jatkuu, ja tukityyppinä avataan avohuolto. Taloudellisen tukemisen päätösten perusteena on tällöin lastensuojelulain 35–36 §.

Jos suojelun tarvetta ei ole, tukityypiksi valitaan jälkihuolto ja taloudellisen tuen päätökset tehdään lastensuojelulain 76 § perusteella. Lisätietoa löytyy alaikäisten jälkihuoltoa koskevasta [ohjeesta](#).

7 TALOUDELLINEN TUKEMINEN OSANA ITSENÄISTYVÄN NUOREN JÄLKIHOULLON SUUNNITELMAA

Itsenäistyvän nuoren asiakassuunnitelmaan kirjataan, mitä taloudellista tukea lapsi tarvitsee ja miten se järjestetään. Samalla tulee selvittää Kelasta asiakkaan oikeus toimeentulotukeen.

Itsenäistymisvaroja voidaan käyttää nuoren ja hänen huoltajiensa suostumuksella tarvittaviin itsenäistymistä tukeviin hankintoihin. Jos nuorelle on kertynyt itsenäistymisvaroja vain vähän tai ei ollenkaan, itsenäistymistä voidaan tukea myöntämällä ehkäisevää toimeentulotukea.

Itsenäistymisvarojen kertymisestä ja maksamisesta sekä suhteesta toimeentulotukeen ohjeistetaan tarkemmin pysyväisohjeessa PYSY139.

LISÄTIETOJA

Lastensuojelun sosiaalityön aluepäälliköt

Pysyväisohjetta koskevat lisätiedot:
toiminnansuunnittelija

ALLEKIRJOITUS

toimialajohtaja
sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja

